

Sygn. akt II C 944/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR A. B.

Protokolant: sekretarz sądowy P. O.

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2016 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Jawnej w Ł.

przeciwko B. S. (1)

o zapłatę

na skutek sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 20 października 2015 roku wydanego w sprawie II Nc 1441/15

1. zasądza od B. S. (1) na rzecz (...) Spółki Jawnej w Ł. kwotę 1.672,82 zł (jeden tysiąc sześćset siedemdziesiąt dwa złote i 82/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty;
2. zasądza od B. S. (1) na rzecz (...) Spółki Jawnej w Ł. kwotę 701 zł (siedemset jeden złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt II C 944/15

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 13 października 2015 roku (...) spółka jawna wniosła o zasądzenie od B. S. (1) kwoty 1672,82 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że będąc przedsiębiorcą, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej prowadzi aptekę (...) przy ul. (...) w Ł.. W dniu 19 lipca 2015 roku pozwany w następstwie nieuwagi i braku zachowania należytej ostrożności uderzył w szybę zlokalizowaną w aptece i doprowadził do jej zbitcia. Pozwany uznał swoją odpowiedzialność za zaistniałe zdarzenie, co znalazło swój wyraz w pisemnym oświadczeniu sporządzonym w dniu zdarzenia. Powódka dokonała wymiany zniszczonej szyby, łączny koszt naprawy wyniósł 1672,82 złotych. Pomimo wezwania powód nie uregulował dobrowolnie należności (pозew k. 2-4).

Nakazem zapłaty z dnia 20 października 2015 roku, wydanym w postępowaniu upominawczym, Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi nakazał pozwanemu, aby zapłacił powódce kwotę dochodzoną pozwem wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu albo wniósł w tym terminie sprzeciw. Odpis nakazu zapłaty doręczono pozwanemu w dniu 26 października 2015 roku.

(nakaz zapłaty k. 18 , dowód doręczenia k. 2 o)

W dniu 8 listopada 2015 roku pozwany B. S. (1) wniósł sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości. Wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. Wskazano, iż pozwany nie ponosi winy za zniszczenie szyby. Ponadto w niniejszej sprawie nie nastąpiło uznanie odpowiedzialności przez pozwanego. Podniesiono, iż pozwany ma problemy ze wzrokiem i ze względu na przebyty w dniu 8 lipca 2015 roku zabieg nie był w stanie przeczytać sporządzonego przez pracownika apteki oświadczenia i podpisał je bez odczytania jego treści. Z treści pisma wynika jedynie, iż pozwany wszedł w szybę, która rozbiła się pod wpływem uderzenia, nie wynika zaś, iż pozwany uznaje swoją winę za wyrządzenie szkody. W ocenie pozwanego nie można mu przepisać winy za powstanie szkody, gdyż w dniu zdarzenia występowały u niego problemy ze wzrokiem. Podniesiono także, iż wejście do apteki nie było w należyty sposób oznaczone i nie było widoczne dla osób idących korytarzem na wprost. Wskazano, iż warunki oświetleniowe panujące w C.H. R. ograniczały widoczność drzwi wejściowych, szczególnie u osób mających problemy ze wzrokiem. Pozwany podniósł także, iż żądanie powódki jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, z uwagi na stan zdrowia pozwanego w dniu zdarzenia. Co więcej, w następstwie przedmiotowego zdarzenia pogorszył się stan zdrowia pozwanego, skarżył się on na ból głowy, nudności i dwojenie w widzeniu. Nie można było wykluczyć, że odczuwane dolegliwości były związane z doznany urazem gałki.

(sprzeciw od nakazu zapłaty k. 22-25)

W odpowiedzi na sprzeciw pełnomocnik powódki podtrzymał żądanie pozwu w całości. Podniósł, iż pozwany dobrowolnie podpisał oświadczenie z dnia 8 lipca 2015 roku, zaś jego sporządzenie było wynikiem ustaleń poczynionych przez niego i pracownika apteki. Pozwany zapoznał się z treścią oświadczenia i podpisał je zdając sobie sprawę z tego, iż uszkodzenie szyby było następstwem jego nieostrożnego zachowania. Ponadto lokal apteki spełnia wszelkie wymogi techniczne, w tym zasady BHP i normy budowlane. Wskazano również, iż skoro pozwany miał problemy ze wzrokiem, wówczas powinien przy poruszaniu się w miejscach publicznych zachować dużą ostrożność, względnie korzystać z pomocy osób trzecich. Wówczas nie doszłoby do rozbicia przez niego dobrze widocznej szyby.

(odpowiedź na sprzeciw k. 36-38)

Do zamknięcia rozprawy strony pozostały na swoich stanowiskach w sprawie. (protokół elektroniczny rozprawy z dnia 13 czerwca 2016r., czas nagrania 00.00.21)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka jawna jest przedsiębiorcą i w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w Centrum Handlowym (...) przy ul. (...) w Ł. prowadzi aptekę (...) (okoliczność bezsporna, wydruk z KRS k. 7-11).

Adaptacja pomieszczeń, w których obecnie znajduje się apteka (...) została wykonana w 2007 roku na podstawie projektu budowlanego sporządzonego przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia budowlane. Użyte materiały budowlane i wykończeniowe spełniały wymagania obowiązujące w odniesieniu do zakładu opieki zdrowotnej.

Apteka (...) jest usytuowana w narożnym segmencie parterowego pawilonu handlowego, bezpośrednio po prawej stronie od wejścia do pasażu handlowego. Wejście główne do apteki usytuowane jest bezpośrednio z pasażu pieszego w bliskim sąsiedztwie głównego wejścia do hali targowej. Ściana oddzielająca aptekę od pasażu handlowego jest w całości przeszklona. Na drzwiach wejściowych do apteki znajduje się duża klamka, okienko do podawania leków, oznaczenie kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia, nazwa apteki i informacja z godzinami pracy apteki, numerem telefonu.

(okoliczność bezsporna , kopia projektu budowlanego k. 41-49, kopie zaświadczeń k. 49-51, kopia rzutu poziomego projektu budowlanego k. 52 , zeznania świadka J. K. (1) k. 66-67 w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 14.03.2016r. , zeznania świadka J. K. (2) k. 68 w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 14.03.2016r., zeznania świadka M. S. k. 79 w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 13.06.2016r., zeznania B. S. (1) k. 80-81 w związku

z informacyjnymi wyjaśnieniami k. 65-66 w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 13.06.2016r. , dokumentacja fotograficzna k. 39)

B. S. (1) ma wadę wzroku +4, okularów używa jedynie do czytania, poza tym widzi doskonale. W dniu 8 lipca 2015 roku pozwany przeszedł zabieg witrektomii – usunięcia zwyrodnienia plamki żółtej w oku. B. S. (1) nie miał zalecenia by poruszać się przy pomocy osób trzecich i zakazu prowadzenia samochodu.

(zeznania B. S. (1) k. 80-81 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. 65-66 w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 13 .06.2016r.)

W dniu 19 lipca 2015 roku B. S. (1) udał się do Centrum Handlowego (...) w Ł. by odwiedzić syna, który miał w tym Centrum Handlowym stoisko sprzedażowe. Chciał zrealizować posiadaną receptę i w celu zakupu leków udał się do apteki (...). Wiedział, że w Centrum Handlowym znajduje się apteka i gdzie ona się mieści. W tym dniu B. S. (1) bardzo dobrze widział i nie miał problemów z poruszaniem się po pawilonie handlowym.

(zeznania B. S. (1) k. 80-81 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. 65-66 w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 13 .06.2016r.)

Pozwany szedł normalnym krokiem, widział witrynę apteki z porozstawianymi lekami na regałach. Witryna miała około 3 metrów wysokości, była tak przezroczysta, że prawie niewidoczna. W chwili zdarzenia na szybie apteki (...) nie było wywieszonych plakatów, napisów czy ostrzeżeń. Od strony apteki były ustawione regały apteczne i witryna z produktami firmy (...). W przerwie pomiędzy regałami o szerokości około 1,5 metra stał baner reklamowy o wysokości około 1 metra, on stał z boku tej przerwy. W przerwie tej w aptecce znajdowała się również bramka oddzielająca pomieszczenie apteki od zaplecza. Ta przerwa wyglądała, jakby to były drzwi ze szkła.

Po zdarzeniu nie doszło do zmiany położenia witryny, zmienił się baner reklamowy stojący w przerwie między regałami, mógł on zostać ewentualnie przesunięty na środek tej przerwy.

Usiłując wejść do apteki (...) wszedł w szklaną ścianę oddzielającą aptekę od pasaży handlowego, uderzając głową w witrynę ścienną apteki, uszkadzając ją. W wyniku uderzenia nastąpiło pęknięcie jednej z warstw szyby na obszarze około 50-70 cm. Po tym zdarzeniu na szybie zostały umieszczone kartki z napisem „uwaga”, aby zabezpieczyć szybę przed innymi uszkodzeniami do czasu jej wymiany

(zeznania B. S. (1) k. 80-81 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. 65-66 w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 13.06.2016r., zeznania świadka J. K. (3) k. 66-67 w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 14.03.2016r., zeznania świadka M. S. k. 79 w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 13.06.2016r., zeznania świadka J. K. (2) k. 68 w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 14.03.2016r.)

Bezpośrednio po zdarzeniu pracownica apteki (...) M. S. sporządziła pismo, w którym B. S. (1) oświadczył, iż w dniu 19 lipca 2015 roku wszedł w szybę, która pod wpływem uderzenia rozbiła się. W piśmie tym wskazał, że przyznaje się do wyrządzonej szkody i podaje dane kontaktowe w celu ustalenia i pokrycia kosztów. W rozmowie z pracownicą apteki (...) wskazał, że wypadek wynika z jego problemów ze wzrokiem. Oświadczenie to zostało napisane przez pracownicę apteki, która spisała dane z dowodu osobistego pozwanego. Zostało ono odczytane na głos. B. S. (1) nie mógł sam odczytać oświadczenia, gdyż nie posiadał przy sobie okularów. Pozwany nie kwestionował samego zdarzenia i odpowiedzialności za to co się stało, bo – jak sam przyznał - przecież uderzył w szybę.

(kopia pisma k. 12 , zeznania B. S. (1) k. 80-81 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. 65-66 w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 13.06.2016r.; zeznania świadka M. S. k. 79 w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 13.06.2016r.)

Na miejscu zdarzenia B. S. (1) pozostawił swój numer telefonu. Pracownica apteki powiedziała mu, że właściciel apteki skontaktuje się z nim następnego dnia. Ten kontakt nastąpił jednak dopiero po 3 tygodniach. Na spotkaniu z pozwanym właściciel apteki zapytany przez niego dlaczego nie skontaktował się z nim wcześniej, powiedział że nie

było takiej potrzeby. Pozwany nie czuł się usatysfakcjonowany taką odpowiedzią, chciał tylko dokładnie wyjaśnić właścicielowi apteki wszystkie okoliczności zdarzenia, ale nie umożliwiono mu tego.

(zeznania B. S. (1) k. 80-81 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. 65-66 w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 13.06.2016r.)

Szyba zamontowana w aptece (...) była szybą 2 warstwową, sprasowaną pod ciśnieniem z folią. Szyba ta była szyba „bezpieczną”, która w przypadku stłuczenia nie może skaleczyć człowieka, szyba taka musi pozostać w ramach i nie może się rozsypać.

(zeznanie D. K. k. 67-68 w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 14.03.2016r.)

Naprawiając uszkodzenie w aptece (...), w miejsce stłuczonej szyby, zamontowano taką samą szybę jaka znajdowała się tam w dniu 19 lipca 2015 roku, o takiej samej budowie i tych samych właściwościach, objętych tymi samymi normami. Zarówno zniszczona jak i nowa szyba odpowiadały parametrom wskazanym w świadectwie badań (...)/ (...)/(...). Tego rodzaju szyba nie powinna przechodzić okresowych przeglądów i konserwacji.

Całkowity koszt wymiany uszkodzonej szyby wyniósł 1672,82 złotych.

(kopia faktury k. 13 , kopia świadectwa badań k. 14, zeznanie D. K. k. 67-68 w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 14.03.2016r.)

W przedmiotowej aptece nigdy w przeszłości nie doszło do podobnego zdarzenia.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 19 lipca 2015 roku B. S. (2) udał się do szpitala im. J. w Ł. w związku z obawami o stan jego wzroku po zabiegu, który niedawno przeszedł i uderzeniem o szybę w aptece. Stwierdzono двоjenie przy spojrzeniu w dół i prawo, nie stwierdzono zmian pourazowych.

(zeznania B. S. (1) k. 80-81 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. 65-66 w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 13.06.2016r.; , kopia karty informacyjnej k. 27-28, kopia zaświadczenia k. 29)

W piśmie z dnia 6 sierpnia 2015 roku(...) (...) spółka jawna wezwała B. S. (2) do zapłaty kwoty 1672,80 złotych tytułem naprawienia wyrządzonej w dniu 19 lipca 2015 roku szkody, w terminie do dnia 14 sierpnia 2015 roku.

(kopie wezwania do zapłaty k. 15, kopie potwierdzenia nadania przesyłki li s towej k. 16-17)

Poczynione ustalenia faktyczne Sąd oparł na kserokopiach dokumentów załączonych do akt sprawy, których prawdziwość nie została zakwestionowana przez strony, także na zeznaniach pozwanego i powołanych w sprawie świadków. Sąd dał wiarę załączonym do akt sprawy dokumentom, gdyż ich prawdziwość i wiarygodność w świetle wszechstronnego rozważenia zebranego materiału nie nasuwa żadnych wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Nie było też żadnych wątpliwości, co do zgodności kserokopii zawartych w aktach sprawy z oryginałami dokumentów.

Ustaień stanu faktycznego na podstawie kserokopii dokumentów dokonano na podstawie przepisu art. 308 k.p.c.

Należy przy tym zaznaczyć, iż okoliczności faktyczne istotne dla dochodzenia roszczenia powódki nie były między stronami sporne. Nie był sporny sam fakt uszkodzenia przez pozwanego szyby zamontowanej w ścianie apteki (...) oraz wysokość dochodzonego roszczenia. Ustaień dotyczących ewentualnych zmian dokonanych w wyglądzie witryny apteki (...) w Centrum Handlowym (...) po zdarzeniu, braku zmian w ustawieniu regałów z lekami, wywieszanych reklam czy ustawienia banerów reklamowych Sąd oparł na zeznaniach świadków M. S. i J. K. (4), jako posiadających największą wiedzę na ten temat, gdyż w aptece tej pracują do chwili obecnej.

W zakresie nieuwzględnienia wszystkich wniosków dowodowych zgłoszonych przez stronę pozwaną należy poczynić kilka uwag.

Na rozprawie w dniu 14 marca 2016r. Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka J. K. (2) na okoliczność warunków oświetleniowych w Centrum Handlowym (...) jako nie mającą znaczenia dla rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie, a nadto dotyczący okoliczności, na które strona powodowa w żadnym zakresie nie miała wpływu oraz nie mogła za nie ponosić odpowiedzialności.

Z tych samych powodów, w tym samym zakresie na rozprawie w dniu 13 czerwca 2016 roku Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie w charakterze świadka J. R. oraz wniosek o przesłuchanie stron z ograniczeniem go do przesłuchania pozwanego.

Po trzecie, na rozprawie w dniu 13 czerwca 2016 roku Sąd oddalił wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu BHP na okoliczność: czy szyba znajdująca się w aptece spełniała wszystkie wymogi techniczne, warunki BHP oraz normy budowlane, czy szyba z przezroczystych tafli zamontowana w przedmiotowej aptece była wykonana z materiału zapewniającego bezpieczeństwo użytkownika w przypadku stłuczenia, czy powinna ona ostać w widoczny sposób oznakowana poprzez oznakowanie ostrzegające, które zabezpiecza przed ewentualnym zderzeniem się z nią, a jeśli tak to w jaki sposób, czy celowym było naklejenie na szybie poprzecznego pasa na szerokości lub pasa pionowego, ewentualnie innych znaków bezpieczeństwa, czy przedmiotowa szyba i jej montaż powinny przechodzić przeglądy techniczne i okresowe konserwacje. Wniosek ten podlegał oddaleniu jako spóźniony, nieuzasadniony, mający na celu ustalenie okoliczności częściowo już dostatecznie wyjaśnionych przez Sąd oraz zmierzający do przedłużenia postępowania.

Po pierwsze, po doręczeniu pełnomocnikowi pozwanego odpowiedzi pełnomocnika powoda na sprzeciw od nakazu zapłaty nie zajął on w jego przedmiocie żadnego stanowiska w sprawie, nie złożył żadnego pisma procesowego ustosunkowującego się do jego treści. Na terminie rozprawy w dniu 14 marca 2016r. pełnomocnik pozwanego wniósł dopiero o udzielenie mu 7-dniowego terminu na ustosunkowanie się do treści tego pisma, z uwagi na fakt, że z uwagi na zbyt krótki termin, wcześniej nie było to możliwe. Na tym terminie rozprawy Sąd zobowiązał pełnomocnika pozwanego do wypowiedzenia się w przedmiocie tego pisma. W związku z tym pełnomocnik powoda wniósł o rozszerzenie tezy dowodowej dla biegłego z zakresu wyceny szyb również na okoliczność: czy szyba w którą uderzył pozwany spełniała wszystkie wymogi techniczne, warunki BHP i normy budowlane, czy szyba i jej montaż powinny przechodzić okresowe konserwacje i czy w związku z dużą powierzchnią szyby powinna być ona w jakiś sposób oznakowana. W piśmie procesowym z dnia 15 kwietnia 2016r. pełnomocnik powoda złożył nowy wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu BHP na okoliczności, jak powołane powyżej. Wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu BHP na tym etapie postępowania nie został w żaden bliższy sposób uzasadniony, tym bardziej, że dotyczył on okoliczności, które były przez pozwanego kwestionowane już w sprzeciwie od nakazu zapłaty. Mając na uwadze powyższe, wniosek ten jako spóźniony został oddalony.

Po drugie wniosek ten podlegał oddaleniu jako zmierzający do przedłużenia postępowania, gdyż na rozprawie w dniu 13 czerwca 2016r. zostały przeprowadzone już przez Sąd wszystkie czynności dowodowe w sprawie.

Po trzecie, wniosek ten był niezasadny gdyż powołanie biegłego w niniejszej sprawie było nieprzydatne do określenia stopnia zawinienia pozwanego. Nadto okoliczności wskazane we wniosku pozwanego nie dotyczyły zakresu kompetencji biegłego z zakresu BHP, w szczególności w zakresie wymogów technicznych oraz norm budowlanych, natomiast strona powodowa przedłożyła w toku postępowania wymagane atesty i zaświadczenia dotyczące zamontowanej pomieszczeniu apteki szyby. Nadto okoliczność zawarta we wniosku dowodowym, dotycząca przeglądów technicznych i okresowych konserwacji została w sposób wyczerpujący wyjaśniona w zeznaniach świadka D. K. (k. 68). Zatem uwzględnienie wniosku pełnomocnika pozwanego i powołanie biegłego nie miało by znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy i prowadziłyby jedynie do przewlekłości postępowania i powstania po stronie pozwanej dodatkowych, zbędnych kosztów.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Zgodnie z brzmieniem art. 415 Kodeksu cywilnego, kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Przesłankami odpowiedzialności deliktowej na zasadzie winy są: szkoda, wina oraz normalny (adekwatny) związek przyczynowy.

Powołany przepis stanowił podstawę prawną dochodzonego przez powódkę roszczenia. Według tego przepisu za szkodę odpowiada osoba, której zawinione zachowanie jest źródłem szkody. Ocena odpowiedzialności pozwanego na tej podstawie prawnej wymagała zatem ustalenia tego, czy zachowanie pozwanego polegające na zniszczeniu szyby w witrynie apteki powódki było bezprawne, zawinione (choćby w stopniu najlżejszym), czy i jaką spowodowało szkodę oraz czy pomiędzy zawinionym zachowaniem pozwanego a szkodą powoda występuje związek przyczynowy.

O winie sprawcy szkody możemy mówić wówczas, gdy jego zachowanie w kontekście całokształtu porządku prawnego ma charakter obiektywnie bezprawny oraz, gdy można mu postawić zarzut, iż mając świadomość szkodliwego skutku swego zachowania i przewidując jego wystąpienie, celowo zmierzał do osiągnięcia owego skutku (wina umyślna) lub nie dołożył należytej staranności, aby skutkom owego zachowania zapobiec (wina nieumyślna - niedbalstwo).

Przy winie umyślnej sprawca ma świadomość szkodliwego skutku swego zachowania się i przewiduje jego nastąpienie, celowo do niego zmierza (*dolus directus*) lub co najmniej się na wystąpienie tych skutków godzi (*dolus eventualis*). Przy winie nieumyślnej sprawca wprawdzie przewiduje możliwość wystąpienia szkodliwego skutku, lecz bezpodstawnie przypuszcza, że zdoła go uniknąć, albo też nie przewiduje możliwości nastąpienia tych skutków, choć powinien i może je przewidzieć. W obu formach mamy do czynienia z niedbalstwem (*culpa*). Pojęcie niedbalstwa więc wiąże się w prawie cywilnym z niezachowaniem wymaganej staranności. Niedbalstwo polega na nie dołożeniu wymaganej w stosunkach danego rodzaju staranności niezbędnej do uniknięcia skutku, którego sprawca nie chciał wywołać. Sprawca szkody odpowiada w razie istnienia choćby lekkiego niedbalstwa - *culpa levissima* (Bieniek Gerard, Ciepła Helena, Dmowski Stanisław, Gudowski Jacek, Kołakowski Krzysztof, Sychowicz Marek, Wiśniewski Tadeusz, Żuławska Czesława Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania. Tom I Warszawa 2002 Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis).

Zarówno w doktrynie, jak i orzecznictwie za ugruntowany należy uznać pogląd, zgodnie z którym do przypisania odpowiedzialności na zasadzie winy określonego podmiotowi wystarczy, że jego zachowanie w wyniku którego doszło do wyrządzenia szkody, jest zarzucalne nawet jako najlżejszy stopień nieumyślności (por.: T. Dybowski, System, tom III, część 1, strona 200; Z. Banaszczyk, Komentarz do art. 415 kodeksu cywilnego pod redakcją Pietrzykowskiego, Komentarz 2013 roku, tom I, Nb 21; Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 października 1975 roku, sygnatura akt I CR 656/75, Legalis).

Bezprawność ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Bezprawność jest kategorią obiektywną, chodzi o to, czy czyn sprawcy był zgodny, czy też niezgodny z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. Źródła owych zasad wynikają z:

a) norm powszechnie obowiązujących - jako reguł postępowania wyznaczonych przez nakazy i zakazy wynikające z norm prawa pozytywnego, w szczególności prawa cywilnego, karnego, administracyjnego, pracy, finansowego itp.;

b) nakazów i zakazów wynikających z zasad współżycia społecznego - dobre obyczaje (Bieniek Gerard, Ciepła Helena, Dmowski Stanisław, Gudowski Jacek, Kołakowski Krzysztof, Sychowicz Marek, Wiśniewski Tadeusz, Żuławska Czesława Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania. Tom I Warszawa 2002 Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis).

Odnosząc się zaś do pozostałych warunków odpowiedzialności deliktowej, należy wskazać, iż jej przesłanką jest także szkoda w rozumieniu przepisu art. 361 § 1 k.c. Obejmuje ona straty oraz utracone korzyści, które poszkodowany mógł

osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Szkada musi zostać wykazana z tak dużym prawdopodobieństwem, aby uzasadniała ona w świetle doświadczenia życiowego przyjęcie, że utrata korzyści rzeczywiście nastąpiła.

Zgodnie z art. 361 § 1 k.c., zobowiązany za szkodę ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Z normalnym (adekwatnym) związkiem przyczynowym w rozumieniu powołanego przepisu mamy do czynienia, gdy przyczyna była koniecznym warunkiem wystąpienia skutku, czyli bez tej przyczyny skutek by nie wystąpił (warunek sine qua non). Ponadto, takie powiązanie pomiędzy przyczyną a skutkiem musi być typowym, oczekiwanym, „normalnym” w zwykłej kolejności rzeczy. Nie może być rezultatem jakiegoś wyjątkowego zbiegu okoliczności. Ocena czy skutek jest normalny powinna być oparta na całokształcie okoliczności sprawy oraz wynikać z zasad doświadczenia życiowego, a także zasad wiedzy naukowej, specjalnej. Wiedza specjalistyczna jest szczególnie istotna w sprawach, w których normalność skutku w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. nie jest dla laika ewidentna (tak między innymi Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 2 czerwca 1956 roku, 3 CR 515/56, OSN 1957 rok, nr 1 poz.24, Tadeusz Wiśniewski w pracy zbiorowej pod red. Gerarda Bieńka „Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania.” Tom 1, Warszawa 2002 rok).

Łączne wystąpienie powyższych przesłanek jest niezbędne dla istnienia odpowiedzialności za daną szkodę na zasadzie winy.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, iż zarówno fakt powstania szkody w majątku powodowej spółki jak i jej wysokość ostatecznie nie była kwestionowane przez stronę pozwaną. Wysokość szkody została wykazana za pomocą faktury złożonej do akt postępowania. Ponadto pozwany nie kwestionował swojego sprawstwa i uszkodzenia szyby na skutek uderzenia. Tym samym Sąd nie miał wątpliwości, iż czyn B. S. (1) polegający na uszkodzeniu szyby w aptece powódki nosił znamiona bezprawności. Pozwany naruszył bowiem cudzą własność i przez to postąpił wbrew normom prawa cywilnego (patrz art. 140 k.c., art. 222 k.c.). Zachowanie pozwanego było też sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, które zakazują naruszania własności rzeczy należących do innych osób. Nie zachodziły przy tym żadne okoliczności wyłączające bezprawność czynu pozwanego.

Czyn pozwanego był zawiniony, zaś jego zachowanie – w ocenie Sądu - nosiło znamiona winy w stopniu najłżejszym, a więc niedbalstwa.

Pozwany, według Sądu, nie dołożył wymaganej staranności niezbędnej do uniknięcia skutku, którego nie chciał wywołać, a jakim było wyrządzenie szkody powódce. Poczynione ustalenia faktyczne wskazują bowiem, że w realiach niniejszej sprawy pozwany nie zachował wystarczającej w danych okolicznościach uwagi i nie zauważył prawidłowo oznaczonych drzwi wejściowych do apteki. W toku postępowania ustalono bowiem, że wejście to było należycie oznaczone i widoczne dla postronnych osób. W dniu zdarzenia, było wyposażone nie tylko w klamkę i okienko do podawania leków, lecz było również oznaczone nazwą apteki, informacją z godzinami pracy apteki i numerem telefonu. Wszyscy przesłuchani przez Sąd świadkowie potwierdzili te okoliczności. Zatem, pozwany zachowując choćby minimum ostrożności wymaganej przy poruszaniu się po centrum handlowym (...), powinien i mógł dostrzec drzwi wejściowe, które zostały oznakowane w sposób wystarczający. Nie bez znaczenia dla oceny tej okoliczności jest również fakt, iż pozwany sam zeznał, iż wiedział że w tym miejscu znajduje się apteka, a w centrum handlowym (...) bywał częściej, gdyż jego syn prowadził tam stanowisko handlowe. Tym samym można przyjąć, iż znał rozkład hal w tym centrum handlowym, wiedział, że poszczególne stanowiska handlowe są oddzielone od ciągów pieszo-komunikacyjnych szklanymi ścianami i znał warunki oświetleniowe tego miejsca.

Po drugie, na skutek zeznań samego pozwanego za całkowicie niezasadny uznać należało podnoszony przez niego zarzut, że do zdarzenia doszło wskutek ograniczeń występujących u powoda w zakresie jego wzroku na skutek przebytego zabiegu operacyjnego oka. Warto wskazać, że w dniu 19 lipca 2015 roku pozwany - jak sam zeznał – bardzo dobrze widział, nie miał problemów ze wzrokiem i swobodnie poruszał się po terenie pawilonów handlowych. Co prawda pozwany nosi okulary, lecz używa ich wyłącznie do czytania. Pomimo przeprowadzonego w dniu 8 lipca 2015 roku zabiegu witrektomii, polegającego na usunięciu zwyrodnienia plamki żółtej w oku, B. S. (1) w tym dniu widział doskonale. Nie miał przy tym zalecenia lekarza okulisty by poruszać się przy pomocy osób trzecich i zakazu

prowadzenia samochodu. B. S. (1) nie wykazał więc, iż ze względu na niezależne od siebie okoliczności, jego stan zdrowia uniemożliwił mu dostrzeżenie wejścia do apteki. Warto jeszcze wskazać i na tę okoliczność, że bezpośrednio po zdarzeniu pozwany powiedział świadkowi M. S., że do zdarzenia doszło na skutek tego, że bezpośrednio przed zderzeniem wszedł do hali z dworu, gdzie było bardzo słonecznie, co spowodowało, że „zrobiło mu się ciemno” (k. 79 v.). W ocenie Sądu, od dorosłego, racjonalnie myślącego człowieka można oczekiwać posiadania wiedzy polegającej na tym, że przy wchodzeniu z mocno oświetlonego otoczenia do miejsca gdzie jest ciemniej (np. przy wchodzeniu w lato do hali handlowej) powstaje efekt zaciemnienia pola widzenia.

Jak wynika z ustalonego przez Sąd w przedmiotowym postępowaniu stanu faktycznego, w lipcu 2015 roku, za szklaną ścianą apteki znajdował się baner reklamowy o wysokości około 1 m, zaś po lewej i prawej jego stronie stały regały z lekami. Szklana ściana apteki była tak przezroczysta, że (jak zeznał pozwany) prawie niewidoczna. Przerwa pomiędzy regałami, w której znajdowała się bramka oddzielająca salę sprzedażową od zaplecza sugerowała, że jest w tym miejscu wejście do apteki. Potwierdzili to również świadkowie J. R. i J. K. (2).

Świadek Jak K. zeznał, że kiedyś też myślał, że tam są drzwi, jednak jak powiedział „coś mnie cofnęło jak chciałem tamtędy wejść, to był odruch, może nie zauważyłem klamki”. Treść zeznań świadka tym bardziej przemawia za stanowiskiem zajmowanym przez Sąd meriti w przedmiotowym postępowaniu, że od przeciętnego, racjonalnego rozumującego człowieka, można było wymagać zauważenia, że w tym miejscu brak jest wejścia do apteki (...). Co więcej, nawet gdyby założyć, iż pozwany myślał, że w tym miejscu znajduje się wejście do apteki, to musiałby on wykazać, że w jego ocenie znajdujące się tam drzwi były otwarte, a tego nie uczynił. Ponadto, w ocenie Sądu, obecnie powszechną jest wiedza, że w tego rodzaju halach sprzedażowych, centrach i galeriach handlowych wszystkie ściany wewnętrzne oddzielające ciągi komunikacyjne od poszczególnych sklepów i stoisk handlowych są wykonane z przezroczystych szklanych ścian. Tak było również w centrum handlowym (...), a mając na uwadze okoliczność, że pozwany bywał w tym miejscu, wiedział że znajduje się tam apteka, do której udał się celem realizacji recepty – również od niego można było wymagać wiedzy powszechnej w podobnej sytuacji. Tym samym, przyjmując wzorzec zachowania dla przeciętnego człowieka, trudno było uznać aby inaczej niż nie zachowując należytej staranności, można było pomylić szklaną ścianę, oddzielającą aptekę od pasaży handlowego, z drzwiami wejściowymi.

Oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, nie sposób również podzielić stanowiska strony pozwanej, iż w dniu zdarzenia warunki oświetleniowe panujące w centrum handlowym (...) ograniczały widoczność drzwi wejściowych do apteki. Strona powodowa wykazała bowiem, iż wejście główne do apteki (...) usytuowane jest bezpośrednio z pasaży pieszego. Ponadto adaptacja na pomieszczenia apteczne, a więc i usytuowanie drzwi wejściowych, zostały wykonane zgodnie z wiedzą techniczną i sztuką budowlaną, zaś zniszczona szyba odpowiadała wszelkim parametrom wymaganym przez przepisy prawa. Za niezasadne uznać należało argumenty podnoszone przez pozwanego o niezgodności lokalizacji i wyposażenia apteki (...) z przepisami Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, gdyż nie znajduje ono zastosowanie w przedmiotowej sprawie.

Tym samym, mając na uwadze wszystkie poczynione powyżej uwagi przyjąć należało, że strona powodowa wykazała winę pozwanego w zaistnieniu zdarzenia będącego przedmiotem rozpoznania Sądu w tym procesie, a pozwanemu reprezentowanemu przez profesjonalnego pełnomocnika nie udało się przeprowadzić dowodu przeciwnego. Sąd nie znalazł żadnych podstaw aby podjąć działania z urzędu uznając, że tego rodzaju potrzeba nie zaistniała.

Wbrew twierdzeniom pozwanego na jego odpowiedzialność lub jej zakres, nie miały zatem wpływu ani jego stan zdrowia, ani fakt że w mniemaniu pozwanego został on oślepiiony przez wpadające do pasaży handlowego słońce, czy też stan techniczny samej szyby. Podkreślić należy bowiem, że zniszczona przez pozwanego szyba nie była szybą wzmacnianą lecz jedynie była to tzw. szyba „bezpieczną”, która w przypadku stłuczenia nie może skaleczyć człowieka, szyba taka musi pozostać w ramach i nie może się rozsypać. Nie były to zatem okoliczności, które pozwalałyby na wyłączenie zawinienia pozwanego. Jedynie na marginesie wskazać należy, że za okoliczności te nie sposób uznać także urazów doznanych przez pozwanego na skutek uderzenia w szklaną ścianę. Urazy te są bowiem wyłącznie następstwem

niezachowania należytej ostrożności przez samego pozwanego i w żadnym razie nie mogą być brane pod uwagę jako okoliczność wyłączająca winę w niniejszej sprawie.

Jak wskazano powyższej, pozwany nie kwestionował aby to wskutek uderzenia przez niego w szybę, nastąpiło stłuczenie szklanej ściany i poniesienie szkody w majątku powódki. Świadczyło to jednoznacznie, że między szkodą poniesioną przez powódkę a działaniem sprawczym pozwanego zachodził adekwatny związek przyczynowy. Wysokość zaistniałej szkody nie była sporna pomiędzy stronami postępowania.

Powyższe okoliczności spełniały wszelkie przesłanki odpowiedzialności B. S. (1) na podstawie art. 415 k.c.

W rozpoznawanej sprawie wysokość przyznanego odszkodowania winna zatem odpowiadać rzeczywiście uzasadnionym kosztom wymiany uszkodzonej szyby. Koszt ten, zgodnie z przedstawioną fakturą wyniósł 1672,82 złotych. Kwota ta nie budziła żadnych zastrzeżeń Sądu. W miejsce stłuczonej szyby, zamontowano u powoda taką samą szybę jaka znajdowała się tam w dniu 19 lipca 2015 roku, o takiej samej budowie i tych samych właściwościach, objętych tymi samymi normami.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uwzględnił powództwo w całości i zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1672,82 złotych, o czym orzeczono w punkcie 1 wyroku.

Rozstrzygnięcie o odsetkach z tytułu opóźnienia w wypłacie należnego powódce odszkodowania zapadło na podstawie art. 481 § 1 k.c. Stosownie do treści tego przepisu, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Istotnym, zatem jest ustalenie momentu, w którym dłużnik opóźnił się ze spełnieniem świadczenia. Sąd zasądził odsetki od dochodzonej przez powódkę kwoty, zgodnie z żądaniem pozwu, przyjmując, iż wobec określenia, w piśmie z dnia 6 sierpnia 2015 roku, terminu płatności na dzień 14 sierpnia 2015, pozwany popadł w opóźnienie z dniem następnym, tj. 15 sierpnia 2015 roku.

Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Pozwany przegrał proces w całości, dlatego Sąd obciążył go obowiązkiem zwrotu powódce kosztów procesu w łącznej kwocie 701 złotych. Na wskazaną sumę złożyły się kwota 84 złotych opłaty od pozwu, 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 600 złotych ustalone zgodnie z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.